



Dạy học theo hướng trải nghiệm ở các trường tiểu học thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa

Võ Thị Thanh Bình

Trường tiểu học Tân Lập 2, thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa

THÔNG TIN BÀI BÁO

Quá trình xử lý:

Ngày nhận bài: 18/8/2023

Ngày nhận bản chỉnh sửa: 28/9/2023

Ngày nhận đăng: 15/10/2023

Ngày xuất bản: 20/12/2025

Từ khóa:

Dạy học theo hướng trải nghiệm

Đổi mới giáo dục

Trường tiểu học

TÓM TẮT

Nghiên cứu nhằm đánh giá thực trạng dạy học theo hướng trải nghiệm ở các trường tiểu học thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa. Kết quả khảo sát trên 201 cán bộ quản lý và giáo viên tiểu học thông qua phương pháp điều tra bằng bảng hỏi cho thấy phần lớn cán bộ quản lý và giáo viên đã nhận thức được tầm quan trọng của dạy học theo hướng trải nghiệm. Dạy học theo hướng trải nghiệm đã được triển khai ở các môn học, đặc biệt ở các môn Đạo đức và Tự nhiên và Xã hội/ Lịch sử và Địa lí/ Khoa học. Các phương thức để tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm đều được sử dụng, trong đó phương thức thể nghiệm, tương tác được sử dụng nhiều nhất. Tuy nhiên, kết quả khảo sát cho thấy một bộ phận giáo viên vẫn chưa nhận thức đầy đủ về dạy học theo hướng trải nghiệm. Nhiều môn học vẫn có khả năng tổ chức hoạt động dạy học trải nghiệm song vẫn chưa được tiến hành nhiều. Phương thức trải nghiệm ít sử dụng nhất là khám phá và công ích. Năng lực tổ chức hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm của giáo viên còn hạn chế. Các trường còn gặp khó khăn trong huy động nguồn kinh phí và cơ sở vật chất để tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm. Thực trạng này là cơ sở để đề xuất các biện pháp nâng cao chất lượng dạy học theo hướng trải nghiệm ở các trường tiểu học.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Bậc học tiểu học là bậc học đầu tiên trong hệ thống giáo dục phổ thông. Giáo dục tiểu học thực hiện trong 5 năm học, từ lớp 1 đến lớp 5. Dựa theo Điều lệ Trường Tiểu học, đây là cơ sở giáo dục, bậc học có một vị trí đặc biệt quan trọng, bởi đây là bậc học đóng vai trò nền tảng quan trọng đối với trẻ em, nền tảng của hệ thống giáo dục quốc dân, có nhiệm vụ xây dựng và phát triển tình cảm, đạo đức, trí tuệ, thẩm mỹ và thể chất của trẻ em, nhằm hình thành cơ sở ban đầu cho sự phát triển toàn diện nhân cách con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2020).

Định hướng đổi mới trong các loại hình trường, trong đó có nhà trường Tiểu học được khẳng định trong điều 5, Luật giáo dục năm 2019: “Phương pháp giáo dục phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của người học; bồi dưỡng cho người học, khả năng thực hành lòng say mê học tập và ý chí vươn lên”. (Quốc hội, 2019).

Thực hiện chủ trương trên, trong những năm qua, giáo dục không ngừng đổi mới chương trình và phương pháp giáo dục theo 4 mục tiêu nền tảng của giáo dục do UNESCO đề xuất: Học để biết, học để làm, học để cùng chung sống và học để tự khẳng định mình. Theo mục tiêu đó, đổi mới phương pháp dạy học càng trở nên quan trọng vì nó góp phần tạo ra những con người mới năng động, phù hợp với xu hướng phát triển của xã hội. Một trong những định hướng đổi mới hình thức, phương pháp dạy học là tổ chức dạy học theo hướng trải

Tác giả liên hệ: Võ Thị Thanh Bình;

Địa chỉ e-mail: binhvott1975@gmail.com

DOI: <https://doi.org/10.26459/jse.076.2025>

nghiệm. Đây cũng là điểm nhấn khi thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông 2018 (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018).

Dạy học trải nghiệm được đề xuất dựa trên triết lý giáo dục toàn diện: kinh nghiệm sống, giáo dục và hoạt động của một cá nhân đóng vai trò trung tâm trong việc học và hiểu kiến thức mới của họ (Fry el at., 2009; Kolb & Kolb, 2009). Dạy học trải nghiệm là quá trình GV tổ chức các hình thức dạy học đa dạng, phù hợp với đặc điểm và hứng thú của học sinh, giúp học sinh tương tác với đối tượng học tập, nhờ vậy học sinh tiếp thu kiến thức khoa học và phát triển năng lực cá nhân (Kolb, 1984).

Trong thời gian vừa qua, đã có một số nghiên cứu về dạy học theo hướng trải nghiệm (Nguyễn Thị Hồng Nhung, 2020; Nguyễn Thị Huyền Trang, 2020; Nguyễn Thị Nhi và Bùi Ngọc Nhân, 2020; Nguyễn Hữu Tuyền, 2017; Dương Thị Kim Oanh và Khuru Thị Huỳnh Ngọc, 2021), tuy vậy, hướng nghiên cứu về dạy học theo hướng trải nghiệm ở các trường tiểu học thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hoà chưa ai thực hiện. Chính vì vậy, cần thiết thực hiện nghiên cứu này. Đây chính là cơ sở để đề xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm.

2. KHÁCH THỂ VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Khách thể nghiên cứu là 201 cán bộ quản lý (CBQL), giáo viên (GV) ở các trường tiểu học thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hoà, trong đó, có 66,2% là GV, còn lại là Hiệu trưởng, Phó hiệu trưởng, tổ trưởng, tổ phó chuyên môn. Giới tính nữ chiếm 88,6%.

Phương pháp nghiên cứu chính là điều tra bằng bảng hỏi. Bên cạnh đó, nghiên cứu còn tiến hành phỏng vấn một số CBQL và GV tiểu học. Phần mềm SPSS 26.0 được dùng để phân tích và xử lý số liệu. Các thống kê mô tả được sử dụng để phân tích dữ liệu định lượng: tỷ lệ %, điểm trung bình (ĐTB) và độ lệch chuẩn (ĐLC).

Các thang đo là thang đo khoảng, vì vậy, quy ước đánh giá như sau:

Thang 4 điểm:

1,00-1,75	1,76-2,50	2,51-3,25	3,26-4,00
Không bao giờ	Thỉnh thoảng	Khá thường xuyên	Rất thường xuyên
Yếu	Trung bình	Khá	Tốt
Chưa đảm bảo	Đảm bảo ở mức trung bình	Đảm bảo ở mức khá	Đảm bảo ở mức tốt

Thang 5 điểm: Hoàn toàn không đồng ý: 1,00-1,80; Phần lớn không đồng ý: 1,81-2,60; Phân vân: 2,61-3,40; Phần lớn đồng ý: 3,41-4,20; Hoàn toàn đồng ý: 4,21-5,00.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về dạy học theo hướng trải nghiệm ở trường tiểu học

Dạy học theo hướng trải nghiệm là tiếp cận dạy học mới mẻ, khác với dạy học truyền thống. Nó hướng tới việc tạo cơ hội cho học sinh được tương tác, được học tập với những trải nghiệm cụ thể và tập trung phản ánh kinh nghiệm có được để tăng cường kiến thức, phát triển kỹ năng, các giá trị và nhân cách cá nhân. Tuy nhiên, thiết kế dạy học theo hướng trải nghiệm mất khá nhiều thời gian và công sức. Nó đòi hỏi GV cần nhận thức được vai trò, ý nghĩa đối với học sinh.

Bảng 1. Đánh giá của CBQL, GV về vai trò của việc tổ chức hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm ở trường tiểu học

TT	Vai trò	Phần trăm					ĐTB	ĐLC
		1	2	3	4	5		
1	Hứng thú với việc học	0	0	11.9	50.7	37.3	4.25	0.656
2	Kích thích tính tò mò trong học tập	0	0	7.0	61.7	31.3	4.24	0.57
3	Được tương tác với bạn bè	0	0	12.9	40.3	46.8	4.34	0.696
4	Áp dụng kiến thức đã học vào thực tiễn	0	0	12.9	47.3	39.8	4.27	0.676
5	Tích cực hoá các hoạt động trong học tập	0	0	21.9	43.3	34.8	4.13	0.744
6	Hiểu và ghi nhớ tốt các kiến thức học được	0	0	21.4	45.3	33.3	4.12	0.732
7	Phát triển tư duy sáng tạo khi giải quyết các vấn đề thực tiễn	0	0	23.4	36.8	39.8	4.16	0.78
8	Rèn luyện các kỹ năng thực hành	0	0	17.9	46.3	35.8	4.18	0.713

Ghi chú: $1 \leq \text{ĐTB} \leq 5$

Kết quả khảo sát ở bảng 1 cho thấy CBQL, GV đánh giá cao các vai trò của hoạt động dạy học theo hướng

trải nghiệm. ĐTB của các nhận định nằm trong khoảng từ 4,12 đến 4,34, tức nằm chủ yếu ở 2 phương án “phần lớn đồng ý” và “hoàn toàn đồng ý”. Trong đó, phương án nhận được nhiều sự tán thành nhất là “Được tương tác với bạn bè” (ĐTB=3,34). Với học sinh tiểu học, điều quan trọng là các em được tương tác, vui chơi với nhau. Các hoạt động nhóm, giao lưu, kết nối các em thường thu hút sự tham gia của các em. Dạy học theo hướng trải nghiệm thường được tổ chức theo nhóm. Đây chính là cơ hội cho các em được tương tác.

Học sinh tiểu học thường rất tò mò, thích khám phá các sự vật hiện tượng xung quanh. Khi thầy cô tổ chức các bài học theo hướng dạy học theo hướng trải nghiệm khám phá, học sinh được tham quan các địa điểm danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử..., đồng thời, học sinh có cơ hội áp dụng kiến thức trong thực tiễn. Xuất phát từ điều đó mà nhiều CBQL, GV tán thành cao các vai trò “Kích thích tính tò mò trong học tập”, “Áp dụng kiến thức đã học vào thực tiễn”, “Hứng thú với việc học” đối với học sinh.

Bên cạnh đó, các CBQL, GV cũng đánh giá cao các vai trò: giúp học sinh “Tích cực hoá các hoạt động trong học tập”, “Hiểu và ghi nhớ tốt các kiến thức học được”, “Phát triển tư duy sáng tạo khi giải quyết các vấn đề thực tiễn”, “Rèn luyện các kỹ năng thực hành”. Chương trình giáo dục phổ thông 2018 hướng tới hình thành phẩm chất và năng lực cho học sinh, nhấn mạnh đến việc học không chỉ để biết mà quan trọng là làm được, ứng dụng được kiến thức để giải quyết các vấn đề trong thực tiễn. Dạy học theo hướng trải nghiệm là một trong những con đường tốt để đạt tới điều này.

Tuy vậy, không phải tất cả GV đều thấy được tầm quan trọng của dạy học theo hướng trải nghiệm. Điều này thể hiện qua dữ liệu tỉ lệ lựa chọn phương án “phần vắn” ở các vai trò từ 7% đến 23,4%, có nghĩa họ vẫn chưa thấy rõ các lợi ích của dạy học theo hướng trải nghiệm. Một nữ Hiệu trưởng trường tiểu học ở thành phố Nha Trang chia sẻ: “*Trong nhà trường, một còn một bộ phận GV, thường rơi vào GV lớn tuổi, chưa mặn nồng nhiều vào dạy học theo hướng trải nghiệm. Vì phương thức dạy học này đòi hỏi GV cần đầu tư nhiều thời gian và công sức, trong khi các thầy cô lại sắp đến tuổi nghỉ hưu*”. Thực trạng này đòi hỏi các trường có biện pháp để nâng cao nhận thức cho nhóm đối tượng này.

3.2. Thực trạng mức độ thực hiện dạy học theo hướng trải nghiệm trong các môn học ở các trường tiểu học

Nghiên cứu đã tiến hành thu thập ý kiến của các CBQL, GV về mức độ thực hiện dạy học theo hướng trải nghiệm trong các môn học ở trường tiểu học. Kết quả thu về được trình bày ở bảng 2.

Bảng 2. Đánh giá của CBQL, GV về mức độ thực hiện dạy học theo hướng trải nghiệm trong các môn học ở trường tiểu học

TT	Môn học	Phần trăm				ĐTB	ĐLC
		1	2	3	4		
1	Toán	0	28,9	60,2	10,9	2,82	0,606
2	Tiếng Việt	0	32,3	54,2	13,4	2,81	0,651
3	Đạo đức	0	19,9	41,8	38,3	3,18	0,742
4	Tự nhiên xã hội/Lịch sử và Địa lí/Khoa học	0	14,4	63,7	21,9	3,07	0,600
5	Giáo dục thể chất	0	24,9	54,7	20,4	2,96	0,673
6	Nghệ Thuật (Âm nhạc, Mỹ thuật)	0	40,3	48,3	11,4	2,71	0,661
7	Tin học và Công nghệ	0	32,8	56,7	10,4	2,78	0,620
8	Ngoại ngữ 1	0	29,9	43,3	26,9	2,97	0,754

Ghi chú: $1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$

Dữ liệu ở bảng 2 cho thấy các môn học đều áp dụng dạy học theo hướng trải nghiệm và mức độ chủ yếu ở mức “khá thường xuyên”. ĐTB nằm trong khoảng từ 2,71 đến 3,24. Trong đó, 2 môn học được đánh giá sử dụng nhiều hơn là: Đạo đức và Tự nhiên và Xã hội (lớp 1 đến 3), Lịch sử và Địa lí, Khoa học (Lớp 4 và 5), với ĐTB lần lượt là 3,18 và 3,07. Bản chất của môn Đạo đức là hình thành ở học niềm tin về các giá trị, chuẩn mực xã hội để từ đó biến thành hành động. Muốn vậy thì trải nghiệm con đường tốt nhất để học sinh cảm nhận được những điều đó. Các mạch nội dung trong chương trình môn Đạo đức có thể tiến hành dạy học theo hướng trải nghiệm là: giáo dục đạo đức, giáo dục kỹ năng sống. Với môn Tự nhiên và Xã hội, mạch nội dung nào cũng có khả năng tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm: gia đình, trường học, cộng đồng địa phương, thực vật và động vật, con người và sức khỏe, trái đất và bầu trời. Ở môn Lịch sử và Địa lí, mạch nội dung địa phương em (tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương) là dễ dàng tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm nhất.

Nghệ thuật (Âm nhạc, Mỹ thuật) là môn học thực hành nhiều, thuận lợi cho việc tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm, song dữ liệu khảo sát lại cho thấy đây là môn học ít tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm nhất. Trao đổi về điều này, một GV dạy Nghệ thuật cho biết: “*Để tổ chức cho học sinh trải nghiệm, nhà trường cần có phòng Âm nhạc, Mỹ thuật với các phương tiện, thiết bị đầy đủ. Tuy nhiên, các phòng bộ môn của trường hiện nay chưa đáp ứng được nhu cầu của học sinh. Nhiều thiết bị đã cũ hoặc hỏng hóc cần sửa chữa hoặc*

thay mới. Vì thế khi dạy hát cho học sinh, chủ yếu dạy trên lớp”.

Toán là môn học khá khô cứng, do vậy, trong thời gian qua, phương hướng đổi mới phương pháp dạy Toán là tổ chức theo hướng trải nghiệm, để học sinh thấy Toán học quen thuộc và gần gũi với cuộc sống xung quanh như đo đạc đồ vật xung quanh, giải quyết tính toán thực tiễn, ứng dụng Toán trong giáo dục STEM/STEAM. Dữ liệu ở bảng 2.6 cho thấy các trường đã vận dụng tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm song mức độ vẫn chưa nhiều so với khả năng của môn học.

Thực trạng khảo sát cho thấy GV đã sử dụng dạy học theo hướng trải nghiệm trong các môn học. Đây là hướng tiếp cận giúp đạt được mục tiêu hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực cho học sinh. Tuy nhiên, các trường cần tăng cường hơn nữa vì xu thế hiện nay là hướng đến dạy học theo hướng trải nghiệm.

3.3. Thực trạng phương thức tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm ở các trường tiểu học

Phương thức là tập hợp các hình thức và phương pháp tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm. Dựa vào 4 phương thức cơ bản: khám phá; thể nghiệm, tương tác; công hiến, nghiên cứu, tác giả đã xác định 12 hình thức và phương pháp tương ứng. Kết quả khảo sát trên CBQL và GV được trình bày ở bảng 3.

Bảng 3. Đánh giá của CBQL, GV về phương thức dạy học theo hướng trải nghiệm ở trường tiểu học

TT	Phương thức	Phần trăm				ĐTB	ĐLC
		1	2	3	4		
1	Trò chơi	0	25,4	35,3	39,3	3,14	0,794
2	Đóng vai	0	44,8	44,8	10,4	2,66	0,661
3	Thảo luận nhóm	0	16,4	35,8	47,8	3,31	0,739
4	Sân khấu tương tác	0	42,3	52,7	5,0	2,63	0,579
5	Tham quan, dã ngoại ngoài trường	0	52,2	36,8	10,9	2,59	0,681
6	Hoạt động tình nguyện nhân đạo	0	53,7	36,3	10,0	2,56	0,669
7	Lao động công ích	0	53,2	33,8	12,9	2,60	0,708
8	Làm dự án nghiên cứu	4,5	37,3	55,7	2,5	2,56	0,622
9	Tuyên truyền	0	41,8	49,8	8,5	2,67	0,627
10	Diễn đàn	0	31,3	59,2	9,5	2,78	0,602
11	Hội thi	0	45,8	50,2	4,0	2,58	0,570
12	Phỏng vấn, khảo sát về nội dung bài học	0	36,8	58,7	4,5	2,68	0,557

Ghi chú: $1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$

Kết quả khảo sát tại bảng 3 chỉ ra rằng các trường tiểu học thành phố Nha Trang đều sử dụng các phương thức để tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm song với các mức độ khác nhau. Nhìn chung phương thức thể nghiệm, tương tác được sử dụng nhiều nhất, nổi bật với các hình thức, phương pháp “trò chơi”, “thảo luận nhóm”. Vì đây là những phương pháp/hình thức tổ chức dạy học theo hướng tích cực, quen thuộc, dễ tổ chức, ít tốn kém và phù hợp với tâm lý lứa tuổi tiểu học. Trò chơi học tập là một hình thức học tập bằng hoạt động, hấp dẫn, thu hút và duy trì tốt hơn sự chú ý của các em với bài học. Qua trò chơi làm thay đổi hình thức học tập chỉ bằng hoạt động trí tuệ, làm giảm tính chất căng thẳng của giờ học, nhất là các giờ học kiến thức lí thuyết mới; Thảo luận nhóm giúp quá trình giảng dạy hiệu quả hơn. Thay vì GV là người trực tiếp giảng dạy toàn bộ bài học, việc chia nhỏ cho mỗi nhóm học sinh một vấn đề trong bài học để tìm hiểu sẽ giảm áp lực và thời gian giảng dạy cho GV. Đặc biệt, tổ chức dạy học theo nhóm giúp học sinh tiếp thu kiến thức hiệu quả hơn bằng cách GV gợi ý cho mỗi nhóm tự tìm hiểu, thảo luận vấn đề giúp các em đào sâu hơn vào ý chính của bài. Cuối cùng, GV sẽ lắng nghe, nhận xét và bổ sung những ý còn thiếu..

Phương thức ít sử dụng nhất là khám phá và công ích. Thực tế, môn Tự nhiên và Xã hội, Lịch sử và Địa lí, Tiếng Việt có khả năng tổ chức khám phá nhất. GV có thể đưa các em đến tham quan, khám phá các danh lam thắng cảnh hoặc các di tích lịch sử địa phương. Ở Nha Trang và những vùng lân cận, các em có thể đến nhiều địa điểm như: Đình Phú Cang Nha Trang, Thành cổ Diên Khánh, Miếu thờ Bình Tây Đại Tướng Trịnh Phong Diên Khánh Nha Trang, Văn Miếu Diên Khánh - Văn Thánh Thờ Khổng Tử Tại Khánh Hòa, Đền thờ Trần Quý Cáp Diên Khánh, Khánh Hòa, Khu tưởng niệm Bác sĩ Alexandre Yersin Nha Trang Khánh Hòa, Tháp Bà Ponagar Nha Trang (xây dựng ở thời kỳ đạo Hindu), Bảo tàng Tỉnh Khánh Hoà - Dấu Ấn Lịch sử 3500 năm, Viện Hải Dương Học Nha Trang - Bảo tàng Khoa học đầu tiên Việt Nam, Làng nghề đúc đồng truyền thống trăm năm tại Diên Khánh...

Môn Đạo đức có nhiều khả năng tổ chức phương thức công hiến, tuy vậy, phương thức này không được sử dụng chưa nhiều. Ngoài ra, phương thức nghiên cứu cũng ít được sử dụng (đặc trưng với phương pháp phỏng vấn, khảo sát về nội dung bài học với ĐTB = 2,68, làm dự án nghiên cứu với ĐTB = 2,56). Để phát huy vai trò của dạy học theo hướng trải nghiệm, các GV cần tăng cường sử dụng đa dạng các phương thức, không chỉ

giới hạn trong lớp, trong trường mà còn ngoài khuôn viên trường học.

3.4. Thực trạng năng lực tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm của giáo viên ở các trường tiểu học

Yếu tố quyết định thành công của dạy học theo hướng trải nghiệm là năng lực tổ chức các hoạt động trải nghiệm của GV bởi lẽ họ là người điều khiển quá trình dạy học. Ý kiến khảo sát của 201 CBQL, GV về vấn đề này được trình bày ở bảng 4.

Bảng 4. Đánh giá của CBQL, GV về năng lực tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm của GV trường tiểu học

TT	Năng lực	Phần trăm				ĐTB	ĐLC
		1	2	3	4		
1	Năng lực xây dựng kế hoạch dạy học theo hướng trải nghiệm cho học sinh.	0	25,9	51,7	22,4	2,97	0,696
2	Năng lực xác định các nội dung dạy học phù hợp để tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm.	0	15,9	59,2	24,9	3,09	0,634
3	Năng lực lựa chọn, vận dụng các phương pháp, hình thức tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm phù hợp.	0	36,3	52,7	10,9	2,75	0,641
4	Năng lực tổ chức các hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm cho học sinh trong thực tiễn.	0	45,3	47,3	7,5	2,62	0,622
5	Năng lực hướng dẫn học sinh tiến hành các hoạt động học tập trải nghiệm.	0	20,9	53,2	25,9	3,05	0,684
6	Năng lực đánh giá kết quả học tập của học sinh trong dạy học theo hướng trải nghiệm.	0	38,3	51,2	10,4	2,72	0,642
7	Năng lực phối hợp các lực lượng trong và ngoài nhà trường để tổ chức hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm.	0	36,8	57,2	6,0	2,69	0,578

Ghi chú: $1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$

Dữ liệu khảo sát tại bảng 4 cho thấy các năng lực tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm của GV được đánh giá chủ yếu ở mức “khá” với ĐTB từ 2,62 đến 3,09. Trong đó, các GV khá nhất ở năng lực “xác định các nội dung dạy học phù hợp để tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm” (59,2% lựa chọn mức “khá”, 24,9% lựa chọn mức “tốt”). Như vậy, GV không gặp nhiều khó khăn trong xác định nội dung dạy học theo hướng trải nghiệm mà gặp khó khăn ở việc “lựa chọn, vận dụng các phương pháp, hình thức tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm phù hợp”, “tổ chức các hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm cho học sinh trong thực tiễn”, “đánh giá kết quả học tập của học sinh trong dạy học theo hướng trải nghiệm”, “phối hợp các lực lượng trong và ngoài nhà trường để tổ chức hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm”. Một GV Trường Tiểu học Tân Lập 1 chia sẻ thêm: “Hiện nay, không có quy định đánh giá riêng về kết quả học tập của học sinh trong dạy học theo hướng trải nghiệm mà chỉ đánh giá chung cho từng môn học. Việc phối hợp với các lực lượng nhà trường chủ yếu nhờ vào Ban giám hiệu kết nối để chính danh hơn”. Thực trạng này đòi hỏi các GV cần tích cực trau dồi chuyên môn, nghiệp vụ để nâng cao năng lực tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm.

3.5. Thực trạng kỹ năng học tập trải nghiệm của học sinh các trường tiểu học

Hoạt động dạy của GV và hoạt động học của học sinh là 2 hoạt động có mối quan hệ khăng khít, không thể tách rời trong hoạt động dạy. Nếu GV có tích cực tổ chức các hoạt động nhưng học sinh không nhiệt tình tham gia học tập và thiếu kỹ năng học tập thì hoạt động dạy học cũng không đem lại chất lượng.

Khi được hỏi về sự hứng thú tham gia các hoạt động học tập trải nghiệm của học sinh, các CBQL, GV cho rằng hầu hết học sinh “hứng thú” và “rất hứng thú” khi được các GV tổ chức hoạt động trải nghiệm. Chỉ có một ít học sinh là “hứng thú ít” và “không hứng thú” (xem Bảng 5). Đây là điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm.

Bảng 5. Đánh giá của CBQL, GV về mức độ hứng thú tham gia hoạt động học tập trải nghiệm của học sinh tiểu học

TT	Mức độ	Số lượng	Phần trăm
1	Không hứng thú	11	5,4
2	Hứng thú ít	23	11,4
3	Hứng thú khá nhiều	87	43,4
4	Hứng thú rất nhiều	80	39,8

Tuy nhiên, kết quả phỏng vấn cho thấy học sinh vẫn còn gặp nhiều hạn chế về kỹ năng học tập trải nghiệm như: Phát hiện các vấn đề cần giải quyết; nối kết những kiến thức đã học với giải quyết các vấn đề thực tiễn; một số rụt rè, nhút nhát, chưa mạnh dạn tham gia các hoạt động (GV Trường Tiểu học Tân Lập 1). Một GV khác chia sẻ: “Nhiều học sinh chưa biết hoạt động nhóm và đang còn máy móc khi giải quyết vấn đề. Các em quen với các tình huống trong sách giáo khoa” (GV Trường Tiểu học Tân Lập 2). Như vậy, để nâng cao chất lượng dạy học theo hướng trải nghiệm cần thiết hướng dẫn và rèn luyện kỹ năng học tập trải nghiệm cho học sinh.

3.6. Thực trạng điều kiện tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm ở các trường tiểu học

Kết quả khảo sát ở bảng 6 cho thấy các điều kiện được đánh giá các CBQL, GV đánh giá ở mức “đảm bảo ở mức khá” với ĐTB từ 2,82 đến 3,10. Điều kiện được đảm bảo khá nhất là “Sự phối hợp với giữa gia đình, nhà trường và xã hội trong tổ chức hỗ trợ dạy học theo hướng trải nghiệm” (ĐTB=3,10). Ở lứa tuổi tiểu học, do học sinh còn nhỏ nên nhà trường thường xuyên phối hợp với gia đình trong triển khai các hoạt động dạy học, đặc biệt với phương thức dạy học theo hướng trải nghiệm khám phá thì việc phối hợp càng chặt chẽ hơn vì các em được đi trải nghiệm ngoài khuôn viên nhà trường.

Bảng 6. Đánh giá của CBQL, GV về điều kiện tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học các môn học ở trường tiểu học

TT	Các điều kiện	Phần trăm				ĐTB	ĐLC
		1	2	3	4		
1	Kinh phí hỗ trợ các hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm.	6,5	29,4	50,7	13,4	2,71	0,799
2	Cơ sở vật chất (khuôn viên trường, lớp, diện tích phòng học...) hỗ trợ các hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm.	1,5	30,3	48,8	19,4	2,86	0,735
3	Thiết bị dạy học phù hợp với dạy học theo hướng trải nghiệm.	2,5	19,9	56,2	21,4	2,97	0,717
4	Sự phối hợp với giữa gia đình, nhà trường và xã hội trong tổ chức hỗ trợ dạy học theo hướng trải nghiệm.	2,0	18,4	46,8	32,8	3,10	0,764
5	Các tài liệu hướng dẫn tổ chức hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm.	1,0	23,4	52,2	23,4	2,98	0,714

Ghi chú: $1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$

Điều kiện hạn chế nhất là “Kinh phí hỗ trợ các hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm” (ĐTB=2,71). Hiện nay, nguồn chi chủ yếu cho các hoạt động vẫn là từ nguồn chi thường xuyên, trong khi nguồn kinh phí này không nhiều. Việc thực hiện xã hội hoá do vướng mắc khá nhiều văn bản nên chưa phát huy được nguồn lực từ gia đình. Cơ sở vật chất cũng là khó khăn của các trường. Hơn 30 % đối tượng khảo sát cho rằng điều kiện này chỉ đảm bảo ở mức trung bình, thậm chí chưa đảm bảo. Một CBQL chia sẻ: “Do nằm trong khuôn viên thành phố nên nhiều trường diện tích khá nhỏ, không đủ để thiết kế sân vườn cho học sinh trải nghiệm. Đây là khó khăn chung của các trường thành phố”.

4. KẾT LUẬN

Dạy học theo hướng trải nghiệm là tiếp cận dạy học mới nhằm hướng tới phát triển năng lực cho học sinh. Kết quả khảo sát cho thấy phần lớn CBQL và GV đã nhận thức được tầm quan trọng của dạy học theo hướng trải nghiệm. Dạy học theo hướng trải nghiệm đã được triển khai ở các trường tiểu học, đặc biệt ở các môn Đạo đức và Tự nhiên và Xã hội/Lịch sử và Địa lí/ Khoa học. Kết quả khảo sát chỉ ra rằng các trường tiểu học thành phố Nha Trang đều sử dụng các phương thức để tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm song với các mức độ khác nhau. Nhìn chung phương thức thể nghiệm, tương tác được sử dụng nhiều nhất.

Tuy nhiên, kết quả khảo sát cho thấy một bộ phận CBQL và GV vẫn chưa nhận thức đầy đủ về dạy học theo hướng trải nghiệm. Nhiều môn học vẫn có khả năng tổ chức hoạt động dạy học trải nghiệm song vẫn chưa được tiến hành nhiều. Phương thức trải nghiệm ít sử dụng nhất là khám phá và công ích. Năng lực tổ chức hoạt động dạy học theo hướng trải nghiệm của GV còn hạn chế. Các trường còn gặp khó khăn trong huy động nguồn kinh phí và cơ sở vật chất để tổ chức dạy học theo hướng trải nghiệm.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông: Chương trình tổng thể* (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2020). *Điều lệ trường tiểu học* (Ban hành kèm theo Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).
- Dương, T. K. O., & Khuru, T. H. N. (2021). Một số vấn đề lý luận về dạy học trải nghiệm môn Sinh. *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, (44), 21–26.
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (Eds.). (2009). *A handbook for teaching and learning in higher education: Enhancing academic practice* (3rd ed.). Routledge.
- Kolb, A. Y., & Kolb, D. A. (2009). The learning way: Meta-cognitive aspects of experiential learning. *Simulation & Gaming*, 40(3), 297–327. <https://doi.org/10.1177/1046878108325713>
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Nguyễn, T. H. N. (2020). Đánh giá kết quả thực nghiệm nội dung và mô hình hoạt động trải nghiệm Ngữ văn ở các trường trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh. *Tạp chí Giáo dục*, (478), 17–20.
- Nguyễn, T. H. T. (2020). Áp dụng mô hình hoạt động trải nghiệm trong dạy học Địa lí phần “Kinh tế – xã hội” ở trường trung học cơ sở. *Tạp chí Giáo dục*, (479), 23–27.
- Nguyễn, T. N., & Bùi, N. N. (2020). Hoạt động trải nghiệm và vận dụng mô hình David A. Kolb trong dạy học Vật lí theo hướng phát triển năng lực học sinh ở trường trung học phổ thông. *Tạp chí Khoa học*, 49(2B), 96–105.
- Nguyễn, H. T. (2017). Tổ chức dạy học khái niệm, định lí trong môn Toán cho học sinh trung học cơ sở qua hoạt động trải nghiệm. *Tạp chí Giáo dục*, số đặc biệt kỳ 1, 72–76.
- Quốc hội. (2019). *Luật Giáo dục* (Luật số 43/2019/QH14).

Experiential teaching and learning in primary schools in Nha Trang city, Khanh Hoa province

Vo Thi Thanh Binh

Tan Lap 2 Primary School, Nha Trang City, Khanh Hoa Province, Vietnam

ARTICLE INFO

Article history:

Received 18 August 2023

Received in revised form 28 September 2023

Accepted 15 October 2023

Published 20 December 2025

Keywords:

Experiential teaching

Educational innovation

Primary school

Corresponding author:

Vo Thi Thanh Binh

E-mail address:

binhvott1975@gmail.com

ABSTRACT

This study aimed to evaluate the practice of experiential teaching and learning in the primary schools of Nha Trang City, Khanh Hoa Province. The results of a questionnaire survey involving 201 school administrators and teachers showed that the majority recognized the importance of experiential teaching. This approach was implemented across various subjects, particularly in Ethics, Nature and Society, History and Geography, and Science. All methods for organizing experiential teaching were utilized, with experimentation and interaction being the most frequent. However, the findings also revealed that a portion of teachers still lacked a full understanding of experiential teaching. Many subjects with potential for experiential activities were not often used for this purpose. The least utilized experiential methods were discovery and public service activities. Furthermore, teachers' capacity to organize these activities was found to be limited, and schools faced difficulties in mobilizing financial resources and facilities. This assessment of the current situation serves as a basis for proposing measures to improve the quality of experiential teaching in primary schools.